

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiae, 1675

Qu. V. De Dispositione requisitâ in suscipiente Baptismum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](#)

*ius indire
ctū ob edu
cationem
prolī, potius
abstrahen
tia.*

tia probatione Conclusionis. Quod autem parens tali casu ius suum perdat, confirmatur: tum quia illo privatur a principe in poenam: tum quia illud cessat, dum a principe defenditur ius Dei, & ipsius parvuli ad Baptismum. Et quamvis hic non intercedat propriè invalido juris alieni, ut respondet *Præpositus*: sufficit tamen quod non reddatur ius cuique debitum, ut princeps politicus possit se immiscere, præsertim cum etiam juxta alios potestas illius se extendat ad impedienda & corrigenda mala contra virtutes naturales, et si iustitiam non tangant.

*An f. ab
strahi non
posset, rever
entia Sa
cramenti
veet con
ferri Baptis
mum.*

Responderi II. posset non satis clarè apparet, quod casu quo hujusmodi parvuli baptizati non possent commode abstrahiri a parentibus eos in infidelitate educaturis, idcirco ab eorum Baptismo abstinentium foret ob reverentiam Sacramenti: non desunt enim fortasse, quibus videatur prævalere charitas proximi, forte in infantia moriunti, adeoque salvandi: præsertim cum magna pars parvulorum moriatur ante usum rationis, immo (ut animadverum est) ferè usque duas tertias partes. Quidni igitur probabilitas mortis prematur, juncta tantæ necessitatib; satis abstergat irreverentiam forte inferendam Sacramento per apostoliā in adulta aetate alias fecuturam: quæ insuper posset esse non peccaminosa formaliter; aut saltem non magis culpabilis, quam si in infantia non fuisset datus Baptismus? Cuius interea fructu quam maximo parvulus fruitur, scilicet gratia sanctificante & amicitia Dei, liberatione a multis daemnoniis infidiis, speciali protectione angelicâ &c. Adde etiam relapsuris immo apostaturis, tamen in praesenti bene dispositis, conferri posse & debere Sacramentum Confirmationis, Eucharistiae & Poenitentiae: inter quæ, & Sacramentum Baptismi, efficax ratio discriminis non facile allegabitur. Præterea ut ex Layman & aliis tradit Diana P. 3. Tr. 4. Ref. 7. baptizari possunt proles Haereticorum ob causas præallegatis similes, et si similiter sub cura parentum relicta timeantur heresi inficiendæ: quidni igitur etiam proles infidelium quantum est ex parte reverentia Sacramenti? Hinc autem sequeretur, similiter posse baptizari proles infidelium, etiam sine consensu principis, invitis parentibus, durummodo saltem consentiat Ecclesia, sine cuius ordinatione aut licentiâ, non est privatorum, filios per Baptismum Ecclesiæ aggregare; præterquam in extrema necessitate, quando consensus est præsumptus, immo debitus, & in ipso lumine naturæ expressus. Nec appetat modò, unde mox dicta possint efficaciter redargui. Fateor tamen esse contra receptam Doctorum sententiam. Ideoque sine firmiori assertione relicta doctiorum examini submitto.

Dixi in Conclusione, spectato iure nature: jure enim Ecclesiastico id posset prohibiri, immo prohibitum putat *Loyca sup. concl. pag. 3.* cō quod Baptismus taliter collatus sepe efficit occasio graviorum malorum, nimisrum quod parentes infideles Baptismum prolium metuentes, illos aliquando occident, vel saltem à Christiana religione ipsi magis averterentur. Immò ratione horum malorum per accidens sepiissime posset esse illicitum etiam clauso pfecto Ecclesiastico, ejusmodi parvulos baptizare extra eorum necessitatem. Quicquidmodum igitur Ecclesia ad evitanda similia incommoda adultos infideles Christianis principibus subditos non tantum non cogit ad fidem Catholicam (quod tamen spectato iure naturæ posset minis & terroribus facere juxta sententiam probabilem *Scoti* practicatam à Ferdinand & Sisebuto Regibus Hispaniæ: & colligitur ex L. *Cunclos*, *Cod. de sum. Trin.*) sed id etiam variis canonibus interdixit, ut *Toletanum IV. can. 56.* ita iisdem rationibus mota Ecclesia parvulos infidelium parentibus invitis non baptizat, immo si id nondum prohibuit (quod fecisse, aperte non ostenditur) prohibere potest.

QUÆSTIO V.

*De Dispositione requisita in suffi
ciente Baptismum.*

EX dictis disp. 3. q. 8. patet in pueris & perpetuo amentibus nullam requirendam dispositionem. Patet etiam ex ibidem dictis in adultis requirendam aliquem consensum, & sufficientem habitualem, ut Baptismus validè suscipiatur. Ut autem suscipiatur cum fructu

DICO I. Requiritur in adulto actualis fides. Patet ex *Mash. ult.* *Docete omnes gentes baptizantes eos. Ex Moxi ult.* Qui credident, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. *Ad Hebr. 11.* Sine fide impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirendus semper munerator sit. Unde *Act. 8.* eunuchus postulantem Baptismum respondit *Philippus*: *Si credis ex toto corde, liget.* Idem colligitur ex *Trid. fess. 6. c. 6. & 8.* Debet autem haec fides in fidei actus procedere ex divina gratia, ut definit idem *Concilium sup. cap. 3.* adeoque non sufficit ad justificationem per Baptismum obtinendam naturalis assensus seu credulitas eorum quæ credenda sunt.

DICO II. In adulto obstricto peccato mortali personali requiritur aliqua penitentia. Patet ex *Act. 2. Poenitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Luca 24. Operabatur Christum pati, & prædicari in nomine eius poenitentiam.* Idem expressè habetur in *Trid. fess. 6. c. 6. & fess. 14. c. 1.* ubi dicitur: *Fuit penitentia universis hominibus qui se mortali aliquo*

Quaest. V. De Dispositione requisita in suscipiente Baptismū. 199

peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam & iustitiam consequendam necessaria, illis etiam qui Baptismi Sacramento ablui petivissent. In eamdem veritatem conspirant Patres, & illam inculcat Augustinus variis locis. Vide Vasquez l. 158. c. 3.

Consentient etiam Scholastici, excepto Caetano, qui q. 86. art. 2. circa solut. 1. censet, ut quis per Baptismum acquirat remissionem peccatorum, sufficere voluntatem suscipiendo Baptismum, modò voluntas non sequitur ita quod sit actualiter peccato affecta. Quod etiam Scorus, à quibusdam attribuitur Scoro dist. 14. q. 4. num. 6. Sed immerito, ut bene ostendit Vasquez sup. c. 1. & alii: nam Scorus ibi tantum vult, non requiri in Baptismo dolorem de peccatis propter Deum sine veram contritionem; aliquam tamen poenitentiam requiri, satis ibidem num. 7. exprimit: & tam clare dist. 4. q. 5. num. 2. ut nulli possit esse dubium, qui vel leviter textum oculis non alienis inspicere dignabitur? Ratio conclusionis: quia omnino decet, ut is qui liberè se à Deo per peccatum avertit, liberè se in Deum convertat per peccati detestationem seu retractionem.

Dixi, mortali personali: nam obstrictus solo originali, nullam tenetur habere poenitentiam, quia non avertit se à Deo propria voluntate. Ideoque Trid. sup. de illis solum loquitur, qui se mortali aliquo peccato inquinassent. Adeoque sufficit in iis spes seu desiderium Sacramenti, adeoque fructus illius, qui est gratia, & venia leu remissio peccatorum; cum actu fidei, de quo Conclus. 1. Eosdem actus sufficere & requiri in hujusmodi homine, satetur etiam Arriaga l. 24. num. 66. et si d. 22. num. 6. dixisset, quod in tali per solum Baptismum sine actu supernaturali suscipientis remitteretur origine & daretur gratia.

Dico III. Poenitentia ad fructum Baptismi requisita non debet necessariò esse contritio, nec sufficit concepta ex motivo naturali, v. g. insamia, damno temporali: sed requiritur saltem, & sufficit attritio supernaturalis. Prima pars est communis contra Gabriëlem. Probatur, quia Baptismus est per se institutus ad delationem peccati, tum originalis, tum actualis, ut patet ex Florentino in Decreto de Armenis & Trid. Ieff. 5. can. 3. & 5. ergo debet posse dicere peccata cum sola attritione. Probatur consequentia: quia si requereretur contritio, peccata semper forent deleta per eam ante realem Baptismi susceptionem; & consequenter Baptismus non videretur institutus in remissionem peccatorum. Cùm non rectè causa dicatur instituta ad effectum, qui semper & necessariò causalitati illius presupponitur. Confirmatur: quia Baptismus est Sacramentum mortuorum & regeneratio spiritualis, quod non rectè diceretur, si contritio prærequireretur: per hanc enim &

mortuus revixisset, & homo spiritualiter esset regeneratus antequam ad Baptismum perveniret.

Secunda pars, quæ etiam est communis Theologis. Probatur: quia poenitentia concepta ex fine naturali non est proportionata gratiæ infundendæ, quæ est supernaturalis; ad quam tamen disponit: neque est à Spiritu sancto; quod tamen requiriatur juxta Trid. Ieff. 6. can. 3. & Arianiscanum II. can. 4.

Sequitur itaque sufficere (quod habet tertia pars Conclusionis) attritionem conceptam ex motivo supernaturali & specia li Spiritus sancti motione, ut quia excludit à gloria æterna vel homo per illud à judge Deo æternis poenit addicitur. Nec requiritur, ut attritio illa existimetur bona fide contritio, prout vult Navarrus c. 1. Summa num. 37. ut ex dicendis in simili de Sacramento Pœnitentia pleniùs constabit.

Q U A E S T I O . VI.

An Baptismus possit iteratō suscipi?

Dico I. Baptismus semel validè col-
latus iterari non potest. Est de fide ex Florentino sup. Trid. Ieff. 7. can. 9. de Sa-
cram. in gen. & can. 11. de Bapt. Et habetur in Carthaginensi III. c. 38. Probatur hæc ve-
cuso traditio.

cujus testis est Clemens Romanus l. 6. consi-
stut. c. 15. & alii Patres. Vide Vasquez d. 146.
c. 3. Ad ejusdem probationem Leo Papa Ep.

37. & Ep. 79. ad Nicetam, Ambrosius l. 2. de
Poenitentia c. 2. adducunt illud ad Ephes. 4. Non refudit
Vnus Dominus, una fides, unum baptisma. Sed inserit ex
hæc Scriptura potest explicari de unitate illo ad E-
specificâ Baptismi; immo ad litteram sic phef. 4. V.
explicari debet: cùm Apostolus ibi adhor- num Bap-
tisma. tio.

tetur Christianos ad unitatem Spiritus, tam-

quam servos unius Domini, & aggregatos

in una fide, eodemque fidei Symbolo, scilicet

Baptismo, quo tenati ac fratres effecti sunt.

Rectius allegatur ab Ambroso supra illud ad Hebr. 6. Imposibile est eos, qui semel sunt illu- 39.
minati .... & participes sunt facti Spiritus San-
cti ..... & prolapsi sunt, rursus renovari ad pa-
nitiam. Quod cum non possit intelligi de
renovatione post lapsum per contritionem
aut Sacramentum Pœnitentiae (quæ re-
novatio durante vita semper fieri potest)
intelligendum videtur de renovatione post
lapsum facienda per iteratum Baptismum,
quem vocant Apostolus & Patres passim
illuminationem. Sunt nihilominus nonnulli
etiam doctissimi Interpretes (inter quos
Ieronimus, Titelmanus, à Lapide) qui putant
Apostolum hinc loqui de alia poenitentia, quamvis
& hic locus patitur aliam expli-
cationem.

R 4 admodum